

SKRIVNOST MOŽGANSKEGA ČIPA

Vodnik za samopomoč, namenjen osebam s psihozo

Marc De Hert, Geerd Magiels in Erik Thys

(prevedla in priredila prim. dr. A. Žmitek in doc. dr. R. Tavčar)

Recenzija

V zadnjih letih smo v slovenskem prostoru dobili nekaj publikacij, ki so namenjene osnovnim informacijam o nekaterih duševnih motnjah. Večinoma so v obliki zloženk, ki imajo namen seznaniti bolnike in njihove svojce z značilnostmi motnje ter vsebujejo osnovna navodila v zvezi z zdravljenjem.

Knjiga "Skrivnost možganskega čipa" pa je prijetna novost, saj v obliki stripa in izčrpnega komentarja predstavi hudo duševno motnjo - psihozo.

Knjigo treh belgijskih avtorjev sta prevedla in priredila prim. dr. Andrej Žmitek in doc. dr. Rok Tavčar iz originala v angleščini. Prevod je dovršen in tekoč, jezik pa poljuden in razumljiv. Glede na nekoliko drugačno kulturno okolje sta prevajalca priredila tekst, predvsem imena oseb, čeprav je zasnova knjige univerzalna in tako povsem razumljiva slovenskemu bralcu.

Glavni junak je dijak Pavel, ki zboli z značilnimi znaki akutne psihoze. Pojavijo se preganjalne in nanašalne blodnje, slušne halucinacije in motnje spoznavnih funkcij. Posamični psihopatološki pojavi se vse bolj intenzivirajo, tako da je Pavel vse bolj zapleten v blodnjavi sistem. Njegova družina opazi, da se z njim nekaj dogaja, vendar Pavel prikriva svoja razmišljanja, njegovo vedenje pa je vse bolj nenavadno. Tako pride do trenutka, ko je sprejem v bolnišnico neizbežen.

V drugem delu je prikazano zdravljenje v bolnišnici. Tu Pavel počasi ob pomoči osebja in zdravil okrevi. Prve tedne še ne zmora uvidevati potrebe po zdravljenju, nato pa počasi vse bolj uvideva, da se je z njim dogajalo nekaj nenavadnega. Končno pride dan, ko lahko zapusti bolnišnico.

Pavel se v zadnjem delu knjige vrne v normalno življenje. Ker se dobro počuti, opusti zdravljenje, kar ga pripelje do blažje ponovitve bolezni, vendar še pravočasno poišče pomoč psihiatra. Konec je le navidezno srečen, saj avtorji opozorijo na negotovo prihodnost.

Zgodbi v stripu so dodane razlage dogajanja. Na poljuden in razumljiv način so opisani bolezenski simptomi, vrste psihoz, potreba in oblike zdravljenja. Za lažje razumevanje so predstavljene lahko razumljive primerjave psihotične motnje. Tako človeka primerjajo z mostom, ki lahko pod vplivom različnih obremenitev poka in se poškoduje,

vendar se ga da ponovno popraviti. Podali so še nekatere primerjave, npr. z električnim omrežjem ali sladkorno boleznijo.

Ker so osnova zdravljenja antipsihotična zdravila, je ta oblika zdravljenja podrobneje predstavljena na način, ki je razumljiv tudi laiku. Opisan je tudi potek bolezni, okrevanje in možnost ponovitev.

Na koncu so slikovito, kot plakat za filmsko grozljivko, predstavljeni najpogostejši predsodki in zmote glede psihotičnih motenj. Dodanih je še nekaj praktičnih napotkov in informacij ter knjige in spletne strani o psihozi in shizofreniji.

Knjiga je prva te vrste pri nas in lahko bistveno pripomore k razumevanju in sprejemanju bolezni samim osebam, ki imajo izkušnjo psihoze, kot njihovim bližnjim. Priporočam pa jo tudi vsem, ki se poklicno srečujemo s psihotičnimi motnjami. S pomočjo te knjige bomo namreč lažje razložili našim bolnikom in njihovim bližnjim dejstva v zvezi z boleznijo in morda tako pripomogli k boljši prognozi in kakovosti življenja naših bolnikov.

Izdajo knjige je omogočila firma Janssen-Cilag, v nakladi 2500 izvodov pa je brezplačno na voljo bolnikom ter vsem, ki se ukvarjajo z zdravljenjem psihoz.

Virginija Novak Grubič